

שיח ושיג בפרשה

"זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן" (יד', א')

ואל תתמהו על מה שאומרים חז"ל שהמספר לשון הרע לוקה בצרעת הרי אנו רואים הרבה אנשים שמדברים לשון הרע והם בריאים ושלמים ואין שום פגימה בשרם. דעו שהצרעת הנאמרה בתורה היא או בגוף או בנשמה. שאם אינה פוגעת בגופו היא פוגעת בנפשו. וצרעת הנפש יותר גרועה מצרעת הגוף, כי כל לילה כשהנשמה עולה למעלה בשמים, כל קדושי מעלה נפרדים ממנה והולכים ומכריזים לפנייה שהיא טמאה, כמו שנאמר: וטמא טמא יקרא. ואם אינו עושה תשובה בזה העולם, כשהוא נפטר מן העולם אין נותנים לנפשו להכנס למחנה הצדיקים וכולם בורחים ומסתלקים מפניה. וכמה צער יש לאותה נשמה הנקלעת ממקום למקום ואין אחד הרוצה לעמוד במחיצתה. מתייסרות הנשמות של מספרי לשון הרע ביסורים קשים, ובזה תבינו המעשה המסופר במדרש.

איש אחד בא לרב ואמר: "האם שמעת כבר מה שמספרים על הידיד שלך?"

"לא" ענה הרב, "אבל לפני שאתה מספר, תגיד לי: האם העברת את השמועה על ידידי דרך שלוש המסנות?"

"אילו מסנות?" שאל האורח

"הראשונה מסנת האמת" אמר הרב, "האם, אתה בטוח שהדבר שאתה עומד לספר לי על ידידי אמת?"

האורח היסס: "בעצם, אני לא בטוח. אני רק שמעתי את הסיפור מפי אחר. ומה המסנת השנייה?"

"המסנת השנייה", אמר הרב, "היא מסנת הטוב, האם הדבר שאתה עומד לספר לי על ידידי הוא דבר טוב?"

"להיפך", אמר האורח, "זה משהו איום ונורא, והשלישית?"

"השלישית היא המסנת של הנחוצ" המשיך הרב, "האם זה נחוץ לספר לי את הדבר הנורא על ידידי, שספק אם הוא אמת?"

אחרי הפסק אמר האורח: "לא, אין זה נחוץ כל כך".

"אם כך" אמר הרב "כדאי שתשתוק"

זיכרו מה שלא נחוץ אין לנו שום רשות לספר כי זה לשון הרע ועווננו גדול מנשוא.

מצוה שתשב אשת מוציא שם רע תחתיו לעולם

המספר "לשון הרע" על חברו ובתוך ספורו ערבב מעט דברי שקר, חטאו יקרא מעתה בשם "המוציא שם רע" ענשו חמור הרבה

יותר מסתם לשון הרע ורכילות. (רמב"ם דעות, פז ב' חפץ חיים פתיחה, עשין י"ג).

אבי אמו של הגאון רבי יחיאל מיכל הלר זצ"ל בעל "עמודי אור", היה אדם עשיר מאד, פעם נסע לעסקיו מחוץ לעיר, והשאיר

את בתו לבדה לנהל את החנות. אז יצא עליה רנון.

כאשר התבגרה לא רצו להשתדך עמה בשל כך. וכבר היתה מאד מבוגרת וטרם נמצא לה זיווג. אביה התייסר מאד ודאג לעתיד

בתו. ואז הגיע למסקנה, כי אין לו ברירה אלא למצוא לה שידוך פשוט. כדי שלא תשב עד שילבינו שערותיה.

בעיר מגוריו היה בחור שקראו לו "אהרון שמיסער", מפני שעבד כעוזר לאחד מבעלי העגלות ושימש לו מצליף לסוסו. וכמובן

שהיה בחור פשוט עד מאד.

בשברון לב קרא האב לבתו ואמר לה: הרי רואה את מה המצב, לא נותרה בררה אלא שתנשאי לאותו אהרון אם רק יסכים

להשתדך אתך. בלית בררה נתנה את הסכמתה ואז הלך אביה לעגלון והציע לו את השידוך. אך המצב היה, שאפילו הוא אמר

שעליו לחשוב על כך. אבל בסופו של דבר הסכים וקבעו זמן לחתונה.

בעומדה מתחת לחופה אמרה הכלה: ריבונו של עולם אתה הלא יודע את האמת, שכל הרינון שיצא עלי אינו אלא מעשה רשעות

של אנשים, הוצאת שם רע עלי אנשים שהתקנאו בעשרו של אבי, והאמת היא שאני טהורה לגמרי, ולכן מבקשת אני ממך,

ריבונו של עולם שאם נתפשרתי והסכמתי לשידוך כזה, תיתן לי בזכות זאת, בניס צדיקים ותלמידי חכמים.

ואכן זכתה לארבעה בניס גדולי ישראל וחתנין רבנן רבי יחיאל רבה של סובלק, רבי ישראל, רבה של נוביסלץ, רבי מאיר מו"ץ

בויילנא ורבי יהושע מחבר הספר "מעוז הדת".

(שאל אביך ויגדך)

ישראל לסגולתו

לבניית בית שיהא בהצלחה

מוקבא בזוה"ק (פי' תזריע דף נ"י סע"א) שפאָשר האָדס באַ לבנות בית, לעמוד ויאמר שבונה הוא בית זה לשם ה', דהינו שבבית זה ישמר מצוות ה' פראוי לבית יהודי, ויהא ביתו זה בית לעבודת ה' לחנך בו בנים ובנות לתורה ומצוות לצניעות ויראת ה', ובזה מסלק הסטרא אחרא מן המקום שלא תזיק לו לעולם. ובספר "פלא יועץ" כתב שלכן פדאי שיבנה אדם בית בעצמו על ידי פועלים ולא יקנה בית מוכן, כדי שיוכל קדם הבנה לומר שבונה הבית לשם ה', ואם אין לו אפשרות רק לקנות בית מוכן, בראשית ושיבתו בו ביא עשרה בני אדם יראי ה', וילמדו שם סדר הלמוד לחנכת הבית, כדי שראשית חנוך הבית והא לתורה והוא מועיל מאד כדי לסלק כל מיני מזיקים ומרעין בישין מהבית הקדש.

והגר"ח פלאגי מביא בספרו "מועד לכל חי" (סי' י' אות צה) בשם אביו "אביר יעקב" שאמר, בדוק ומנשה, שכל בית שמניחים בו "אמה על אמה" (חצי מטר על חצי מטר בערך) מול הפתח שבבנייתו לביתו מבלי סיוע, ומראה לבנים כמראה הטיט (- והוא בעצם הלכה בשו"ע) אזי אותו הבית יהיה נכון עד עולם, וזהו זכר לחרבן בית המקדש שחרב בעוונתנו, ובזכרנו את חרבנו נצל מחרבן בתינו חלילה.

ר' יעקב ישראל לוגאסי

אהבה: חלק שני

ד. על-ידי שגאת-חנם נכשל בטרפות.

מצות לוי (ליווי אורח)

אדם שמלוה את חבירו לתחנת האוטובוס, או שמלוהו לרכבו, יעמוד המלוה עד שיעלם חבירו מעיניו, ואחר כך ישוב המלוה לביתו.

הסבר: כף החיים (אורח חיים סימן קי אות טז) בשם החזקוני, וסמך לדבר: "עינינו לא ראו", מכאן למלוה חבירו שצריך לעמוד במקומו עד שיעלם מעיניו. ע"כ. וכיוצא בזה כתב בשו"ת יביע אומר (חלק ד יורה דעה סימן לה). ע"ש. ועיין ערוך השלחן (חו"מ סימן תכו אות ב), ובשו"ת בצל החכמה (חלק ד סימן לד).

ראובן שמלוה את שמעון, ואין ברצונו של שמעון להטריח את ראובן, לא יאמר לו שיחזור לביתו, כי בהתלוותו אליו, גורם שתדבק עמו השכינה הקדושה, ואם יאמר לו שיחזור, כאילו מפריד ממנו השכינה.

לפיכך אם אין רצונו של שמעון להטריח את ראובן, לאחר שראובן ליווה מעט, יאמר לו: "אין רצוני להטריחך עוד", ובזה אינו מפריד השכינה ממנו. (שלחן הטהור (קב, ב), והובאו דבריו בספר עולם חסד יבנה (עמוד רסז).) (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

הרב והסוהר

השוטרים הערבים והאנגלים, שעמדו בשערי הפלא בלטרון, קדו קדה קלה לכבוד הרב דובער אליעזרוב, שהתקרב אליהם. "נביא קדוש", פנו אליו כמה מהם בנימת חנפה מהולה ביראת כבוד, "ספר לנו מה עתיד להתרחש..." הרב הבליע חינד לתוך זקנו. "הכל מן אלה" [=הכל מאת ה']", השיב להם בשפתם, "רק הוא יודע מה יקרה", אמר ונבלע בין פתלי הפלא.

לא תמיד רחשו בלפיו שוטרי הפלא כבוד כזה. היו ימים שרבים מהם הביטו לעברו בחשדנות ואף השתדלו שלא לכבדו. כך היה עד שקרה הדבר, ובעקבותיו התהפך יחסם אל הרב מן הקצה אל הקצה.

הימים ימי שלטון הבריטים בארץ. את מתנגדי השלטון, מן המחתרות היהודיות השונות, הושיבו הבריטים במחנה מעצר בלטרון. יום אחד הגיע אל המחנה הראשון לציון הרב בן-ציון עזיאל, רבה הראשי של ארץ-ישראל. הרב בקש להכנס פנימה כדי לפגוש את היהודים העצורים ולבדוק אם הם מקבלים את צרכי הדת הנחוצים להם. אולם מפקדי המחנה מנעו זאת ממנו ושלחו אותו פלעמת שבא. התנהגות זו חוללה רעש רב והגיעה עד הציב העליון אשר הבין את חמרת הפגיעה בכבודם של היהודים. הציב בקש לפגוש את הרב עזיאל. אולם הרב החליט לנצל את המקרה עד תום, והודיע כי מחילתו מתנית במנוי רב קבוע ליהודי המחנה. הרעיון מאוד לא מצא חן בעיני השלטונות, אבל מפיון שחשוב היה להם לשמר קשרים טובים עם התושבים היהודים, נאלצו להסכים לו.

פעת היה צריך לחפש רב מתאים לתפקיד. עד מהרה התברר לרב הראשי, כי לתפקיד המצע אין קופצים. המשך תבעה נתוק מהמשפחה בימי שבת וחג והרב נדרש לשהות בימים אלה עם האסירים בין פתלי הפלא. נוסף על כך חששו המעמדים, שפא יראו בהם השלטונות חלק ממעגל היפסיעה המחתרתי. ובכלל, מי הוא זה שיסכים להכניס את עצמו מרצון אל תוך הפלא? ... כעבר זמן נאות הרב דובער אליעזרוב זכרונו לברכה, אז אברך צעיר ולזימים רבה של שכונת קטמון בירושלים, לקבל עליו את התפקיד. אמנם הוא היה כבר נשוי ומטפל בילדים, אך למען רוחתם של האסירים היהודים הקריב את רוחתו ונרחת ילדיו. הרב החל לבקר בתוך המחנה ולנהל שם תפלות ושעורי תורה. לתפקידו הגלוי והרשמי נלווה צד נסתר. הרב אליעזרוב שמש צרוץ קשר חשאי בין עצירים שונים לבין העולם החיצון ובכך הציל לא אחת חיי אדם. שלטונות המחנה שמלכתחלה נאותו לכל העניין רק בעקבות לחצו של הציב העליון, לא ראו בעין יפה את נוכחותו של הרב בתוך המחנה ואת פעילותו הרוחנית שם. אפשר שגם חשדו בו בפעילות נוספת, מה שפאמור היה נכון. ההנהלה הורתה שכל פגישה שלו עם האסירים תלווה בשוטר משקיף, שעקב אחריהם בשבע עינים. אבל הרב אליעזרוב השפיל להסוות את מעשיו. לעתים היה עושה זאת אגב למוח חמש עם אסיר, בשלבו בדברי הפסוק מסרים סמויים וכדומה. הנהל היה שחפציו של הרב נבדקו בכל פעם שניכנס ובא בשערי המחנה, מחשד שהוא נושא עמו חפצים או מכתבים לאסירים. אך מעולם לא נבדק בצאתו.

יום אחד, כשסיים הרב את בקורו ופנה לצאת, נתקל בסוהר שהחליט משום-מה 'להדר במצנה' ולבדק את הרב ואת חפציו גם בצאתו. הוא חטט בכליו ובכיסיו ואגב מעשה הציג את הרב באופן נלעג.

פתאום קפץ הסוהר משמחה, כמי שגלה אוצר יקר. הוא הרים אל על שקית קטנה שנמצאה באחד מכיסיו של הרב ובה אבקה. "מנגל ונוכל", הרים בקולו על הרב, "סוף-סוף נתגלה פרצופך האמתי. פעת נוכחנו שכל הזמן מעלת באמון שנתן בך. מי יודע אילו חפצים אסורים נוספים העברת אל האסירים ומהם"...

אל המקום נקבצו סוהרים וקציני משטרה נוספים, ואלה החלו מחפכים ידיהם בהנאה נכח הרב המבזה. אלא שתושייתו של הרב עמדה לו. הוא בקש מאחד השוטרים להביא לו כוס מים. השוטר חשב שהוא לא חש בטוב

בגלל עצם הארוע, ומהר להביא לו את מבקשו. אז נטל הרב את השקית הקטנה, פתחה ושפך חלק מן האבקה אל תוך הכוס. אחר-כך לגם מן הכוס לנכח עיניהם התוהות של אנשי המשטרה.

"ויבכו, עיניכם הוראות כי אין בשקית שום דבר אסור, אלא בסך-הכל תרופה!", אמר הרב כמנצח. ואל השוטר היחרוץ פנה בדברים קשים יותר: "מכאן ואילך, לאחר שנתגלה כי התנבלת לי לשוא, אני מקווה כי תדע טוב יותר כיצד יש להתחסן אל רבי!". אלא שמשמים, כך נראה, לא נתנה לשוטר אפלו ההזדמנות לשנות את דרכיו ולהוכיח שלמד את הלכות. השוטר, שהיה זכאי לחפשה של יומים, החליט לנצלה למחרת היום, ויצא לפוש על שפת היס. כעבר יומים פלטו גלי היס את גופתו הטבועה אל החוף...

שוטרי המחנה ראו במעשה אות משמים ומאז נזהרו הכל בכבודו של הרב.